

แนวปฏิบัติ Do's & Don'ts ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
โรงเรียนบ้านบางไม้แก้วประชาสามัคคี
ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๔

มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวล จริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทาง จริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ก.ค.ศ.ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงกำหนดประมวลจริยธรรม ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติของ ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา

เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนบ้านบางไม้แก้วประชาสามัคคีมีความเข้าใจใน ประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ มากขึ้น สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติตน และปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางไม้แก้วประชาสามัคคี ในฐานะประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนทาง จริยธรรม ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ และแนวทางการประพฤติ ปฏิบัติตนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดของโรงเรียนบ้านบางไม้แก้วประชาสามัคคี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จึงได้ มอบหมายให้งานบริหารงานบุคคลจัดทำคู่มือการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ในลักษณะ Do's & Don'ts ที่เข้าใจง่ายและมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับภารกิจที่ปฏิบัติอยู่เพื่อ เป็นแนวทางในการนำไปใช้และมีคำอธิบายให้ชัดเจน ซึ่งงานบริหารงานบุคคล ได้จัดทำแนวทางการปฏิบัติงาน ด้านจริยธรรมของโรงเรียนบ้านบางไม้แก้วประชาสามัคคี (Do's & Don'ts) โดยได้ยกตัวอย่าง การกระทำที่ควรทำ หรือไม่ควรทำในการปฏิบัติงานโดยจำแนกตามประมวลจริยธรรมทั้ง ๘ ข้อ ดังนี้

๑. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ควรกระทำ (Do's)

- (๑) แสดงออกถึงความภูมิใจในชาติและยึดถือ ผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ
- (๒) ปกป้อง ดูแลผลประโยชน์และความมั่นคงของ ประเทศชาติ
- (๓) ยึดมั่นและพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเอกราชและอธิปไตย ของชาติ ให้คงอยู่อย่างมีเกียรติภูมิ

(๔) ไม่แสดงออกในลักษณะที่เป็นการดูหมิ่น เหยียด หยามทำลายสถาบันหลักของประเทศหรือไม่กระทำการอันเป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ รวมทั้งไม่กระทำการอันเป็นการให้ร้ายหรือก่อให้เกิด ความเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศ

(๕) ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และเคารพในความแตกต่างของการนับถือศาสนา

(๖) ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดี

(๗) แสดงออกถึงความเคารพ เทิดทูน จงรักภักดีต่อ สถาบันพระมหากษัตริย์ ส่งเสริม สนับสนุนและมี ส่วนร่วมกับกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในโอกาสต่าง ๆ

(๘) แสดงออกถึงความเชื่อมั่น สนับสนุน ไม่แสดงการต่อต้านหรือกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ไม่ควรกระทำ (Don'ts)

(๑) แสดงออกในลักษณะที่สื่อไปในทางดูแคลนหรือด้อยค่าความเป็นไทย อันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศชาติ

(๒) กระทำการอันอาจมีลักษณะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ

(๓) แสดงกริยาวาจา หรือออกอาการในเชิงลบดูแคลนหรือด้อยค่าศาสนาใดศาสนาหนึ่ง

(๔) ขัดขวางการทำนุบำรุงศาสนาและการปฏิบัติศาสนกิจทั้งปวง

(๕) แสดงออกด้วยกริยาวาจาหรือวาจาในลักษณะที่ไม่ให้เกียรติหรือไม่จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

๒. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และต่อผู้เกี่ยวข้องในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ควรกระทำ (Do's)

(๑) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความตั้งใจตรงไปตรงมา รักษาประโยชน์ของทาง ราชการและพร้อมรับการตรวจสอบ

(๒) ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่แสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบในงานหรือหน้าที่ของตน ไม่หลีกเลียง กฎหมายและใช้ช่องว่างทางกฎหมาย เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

(๓) มีจิตสำนึกที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ ผู้เรียน ผู้รับบริการ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๔) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาการและจริยธรรมทางวิชาการ

(๕) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ผู้ร่วมงานผู้รับบริการ ชุมชน และสังคม และคำนึงถึง หลักสากลในการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนในงานของตน

ไม่ควรกระทำ (Don'ts)

(๑) แสดงพฤติกรรมซึ่งมีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

(๒) หาทางปฏิเสธการตรวจสอบของบุคคลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ

(๓) อาศัยช่องว่างทางกฎหมายเพื่อเอื้อต่อการกระทำผิดระเบียบแบบแผน

(๔) ปฏิเสธความรับผิดชอบหรือปิดความรับผิดชอบของตนไปให้ผู้อื่นเมื่อเกิดความบกพร่องหรือ ผิดพลาดในการปฏิบัติงานขึ้น

๓. กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

ควรกระทำ (Do's)

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม
- (๒) รับผิดชอบและยอมรับต่อผลการกระทำของตนเองอธิบายสิ่งที่ตนปฏิบัติได้อย่างมีเหตุผลและชอบธรรมเพื่อรักษาประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ
- (๓) กล้านำเสนอ เปิดเผย หรือรายงานในกรณีที่พบเห็นการกระทำผิด การทุจริต หรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยไม่ปล่อยปละละเลย
- (๔) ริเริ่ม คิดค้น และพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งผลลัพธ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ
- (๕) กล้าเสนอความเห็น หรือคัดค้านในสิ่งที่ไม่ถูกต้องไม่ชอบธรรม
- (๖) ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนและผู้ร่วมงานที่ถูกละเมิดหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม
- (๗) ไม่เผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมในทางศีลธรรมขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี หรือละเมิด กฎหมาย

ไม่ควรกระทำ (Don'ts)

- (๑) ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้องคำขู่หรืออิทธิพลใด ๆ ในการชักจูงให้กระทำความผิดหรือกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม
- (๒) ปฏิบัติหน้าที่โดยหวังเพียงผลงานหรือเพื่อให้งานเสร็จโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น
- (๓) ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือบรรเทาทุกข์ให้แก่ประชาชน
- (๔) ปล่อยปละละเลยหรือเพิกเฉยเมื่อพบเห็นว่ามีกรกระทำที่ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ปฏิบัติ หน้าที่ด้วยความล่าช้าหรือไม่โปร่งใส

๔. มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง

ควรกระทำ (Do's)

- (๑) มีจิตอาสา จิตสาธารณะ อุทิศตนปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงความผาสุกและประโยชน์ส่วนรวม
- (๒) แยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน
- (๓) ไม่เอาประโยชน์ส่วนตนมาทำให้ประโยชน์ส่วนรวมต้องเสียไป
- (๔) ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ชุมชนและสังคม อย่างเหมาะสม

ไม่ควรกระทำ (Don'ts)

- (๑) กระทำการอันส่อไปในทางที่อาจตีความได้ว่าเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม
- (๒) หาทางปฏิเสธ บ้ายเบี่ยง เกี่ยงงอนในการปฏิบัติหน้าที่และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาขอรับบริการ
- (๓) ใช้ความรู้สึส่วนตัวในการปฏิบัติหน้าที่ หรือมีอคติต่องานที่ปฏิบัติ ต่อผู้ร่วมปฏิบัติงาน ต่อองค์กรต่อรัฐบาล หรือต่อประชาชน

๕. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ที่สะท้อนถึง คุณภาพ ผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา

ควรกระทำ (Do's)

- (๑) ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ มุ่งมั่น ขยัน อดทนเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายทันต่อ เวลาและ สถานการณ์
- (๒) ใช้ทรัพยากรและงบประมาณของทางราชการอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- (๓) ปฏิบัติงานโดยมุ่งให้บรรลุผลตามเป้าหมายขององค์กรเป็นหลักตามตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรมและ มีการติดตามผล เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
- (๔) มุ่งพัฒนางานและรักษามาตรฐานการทำงานที่ดี มีระบบมีการทำงานเป็นทีม เลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย อย่างเหมาะสม
- (๕) รับฟังความคิดเห็น พร้อมที่จะชี้แจง หรืออธิบายเหตุผลให้แก่ผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือ ผู้เกี่ยวข้อง
- (๖) พัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องใช้ทักษะและสมรรถนะในการทำงาน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ ตาม เป้าหมายอย่างมืออาชีพ
- (๗) ปรับปรุงวิธีการ กระบวนการทำงาน ข้อกำหนด ให้เหมาะสมและไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานโดยการ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- (๘) มีความสามัคคีในการปฏิบัติงาน ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รักษาสัมพันธภาพในการ ปฏิบัติงานกับ ผู้ร่วมงานและผู้รับบริการ เพื่อให้งานบรรลุผลเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ไม่ควรกระทำ (Don'ts)

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ยึดถือระเบียบหรือกฎหมาย ที่กำหนดไว้ จนไม่คำนึงถึงผลสำเร็จของงาน
- (๒) ปล่อยปละละเลยหรือเพิกเฉยเมื่อพบเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานงาน หรือปฏิบัติหน้าที่ ตามความพึงพอใจส่วนตัว

๖. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

ควรกระทำ (Do's)

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เสมอภาค เท่าเทียม ปราศจากอคติ
- (๒) ให้บริการด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างให้เกียรติ
- (๓) ปฏิบัติต่อผู้เรียน ผู้รับบริการ และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัยเหตุของความแตกต่าง ในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจสังคมและความเชื่อ ทางการเมือง

ไม่ควรกระทำ (Don'ts)

- (๑) เลือกปฏิบัติโดยอาศัยเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย หรือ สถานะทาง เศรษฐกิจสังคม และความเชื่อทางการเมือง
- (๒) อาศัยตำแหน่งหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกหรือเลือกปฏิบัติต่อนักการเมืองหรือพรรคการเมือง
- (๓) แสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะโดยไม่คำนึงถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะที่เป็นข้าราชการ ที่ต้องมีความ เป็นกลางทางการเมือง

๗. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ควรกระทำ (Do's)

- (๑) ดำรงตนเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ที่น้อมนำพระบรมราโชวาทหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักคำสอนทางศาสนาจรรยาวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่
- (๒) ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี เคารพต่อกฎหมายและมีวินัย
- (๓) เคารพ ศรัทธา และพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ภาคภูมิใจในความเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อุทิศร่างกายแรงใจ ผลักดันภารกิจหลักของตนและหน่วยงานให้บรรลุผลสำเร็จ
- (๔) ประพฤติปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของสังคมไทย เพื่อสืบทอดวัฒนธรรมและ ความเป็นไทยให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (๕) มีสติสัมปชัญญะ ควบคุมอารมณ์ ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยวิธีที่เหมาะสม
- (๖) ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือศรัทธาของผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือ ผู้เกี่ยวข้อง ไม่กระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติ ภาพลักษณ์และชื่อเสียงแห่งวิชาชีพและทางราชการ
- (๗) หลีกเลี่ยงกิจกรรมใด ๆ ที่ทำให้องค์กรของรัฐเสื่อมเสียชื่อเสียง หรือทำให้ประชาชนขาดความไว้วางใจ
- (๘) ปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น

ไม่ควรกระทำ (Don'ts)

- (๑) ฟุ่มเฟือย หรือดำรงตนเกินกว่าฐานะานุรูปแห่งตน
- (๒) ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติ และภาพลักษณ์ของตนเองและราชการ
- (๓) แสดงกิริยาอาการหรือพฤติกรรมอันมีลักษณะเป็นการคุกคามทางเพศ

๘. เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล

ควรกระทำ (Do's)

- (๑) ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยาม ต้อยค่าหรือปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมต่อผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือ ผู้เกี่ยวข้อง
- (๒) ไม่นำความแตกต่างของผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้อง มาล้อเลียนให้เกิดความ อับอาย หรือเกิดผลกระทบต่อจิตใจ
- (๓) ไม่ให้ร้าย ด่าว่า กลั่นแกล้ง ข่มเหง หรือรังแก ผู้เรียนผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้อง
- (๔) ใช้กิริยา อาการและถ้อยคำสุภาพ รับฟังความคิดเห็นจากผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือ ผู้เกี่ยวข้องด้วยความตั้งใจ และมีเมตตาธรรม
- (๕) ไม่แสดงกิริยาอาการหรือใช้ถ้อยคำข่มขู่ คุกคามหรือมีพฤติกรรมในลักษณะเป็นการคุกคาม ทางเพศ (๖) ให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน และคุ้มครองผู้เรียนจากภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้น การล้อเลียน การล่วง ละเมิดทางเพศ การค้ามนุษย์รวมถึงการแสวงประโยชน์กับผู้เรียนในทุกรูปแบบ

ไม่ควรกระทำ (Don'ts)

- (๑) คุกคามหรือมีพฤติกรรมในลักษณะเป็นการคุกคามทางเพศ
- (๒) กลั่นแกล้ง ข่มเหง หรือรังแก ผู้เรียนผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้อง
- (๓) ละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพทางร่างกายและจิตใจผู้อื่น (๔) ล้อเลียน ให้เกิดความอับอาย หรือเกิดผลกระทบต่อจิตใจ